

Maňželka žalovala manžela o rozvod manželství od stolu a lože z viny žalovaného, ježto ji tak spolíčkoval, že jí proděravěl ušní bubínek. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Zákon sice mluví v § 109 obč. zák. o zlých nakládáních (schwere Misshandlungen). Tím však nepředpokládá několik útoků, nýbrž stačí již jeden jediný útok rázu v zákoně naznačeného (sr. rozh. čís. 7802 sb. n. s. a čís. 14.094 sb. Glaser-Unger). To plyne jednak z povahy věci, podle níž nelze myslet, že zákon chtěl manžela nutit k setrvání v manželském společenství, dopustil-li se druhý manžel na něm — třebaže jen jednou — zlého nakládání nejsurovějšího rázu s nesnesitelnými následky, jednak z úvahy, že zákon v témže místě užívá při rozvodových důvodech úkladů a tělesných vad množného čísla, ačkoli nemůže býti vážných pochybností, že tu stačí i jen jediný úklad aneb jediná vada, a že zákon užívá při rozvodovém důvodu ubližování při množném čísle ještě přídavku »opětované«, naznačuje tak jasně, že v ostatních případech přes to, že tam užívá množného čísla, takové opětování nemusí býti. Pro dovolatelův názor, že zlé nakládání jest rozvodovým důvodem, je-li zároveň zjevem přímo zruďné povahy, zvláštní brutality a surovosti, není v zákoně podkladu. Stačí každé nepřátelské, tedy úmyslné, tělesnou neporušenost manželovu poškozující jednání, jež jest svou povahou surovým vybočením ze slušného styku mezi manželi, byť i nemělo v zápětí těžké ublížení na těle nebo jinak nenaplněvalo pojem poškození na těle podle trestního zákona.

Čís. 11413.

Žádost dcery již vyvěněné o doplnění věna může se setkat s úspěchem jen, prokáže-li, že dostala věnem méně, než bylo úměrné majetkovým poměrům rodičů v době jejího sňatku, při čemž se způsobilost osob věnem povinných, by poskytly věno takto vyměřené, posuzuje ovšem podle doby, kdy byl vznesen nárok na doplnění věna.

Povinnost, dáti nebo doplniti věno dceři, musí splniti předně otec a, nemůže-li tak učiniti, jest k tomu povinna matka.

(Rozh. ze dne 20. února 1932, R I 941/31.)

Manželé Alois a Antonie Ch-ovi zřídili své dceři Marii K-ové již roku 1926 věno. Roku 1931 domáhala se Marie K-ová na Aloisu a Antonii Ch-ových doplnění věna 10.000 Kč. Soud první stolice uložil manželům Ch-ovým, by vyplatili Marii K-ové 8.000 Kč. Rekursní soud vyhověl rekursu manželů Ch-ových potud, že jim uložil, by vyplatili Marii K-ové jen 4.000 Kč.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu manželů Ch-ových zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

S hlediska manželů Aloisa a Antonie Ch-ových jde co do částky 4.000 Kč o srovnalá usnesení nižších soudů, jež mohou býti dovolacím rekursem úspěšně napadena jen pro zřejmý rozpor se zákonem nebo se spisy aneb pro zmatečnost (§ 16 pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák.). Tomuto dovolacímu rekursu nelze odepříti úspěch, poněvadž napadené rozhodnutí zřejmě odporuje zákonu. Napadené usnesení vychází sice ze základny, že manželé Alois a Antonie Ch-ovi již své dceři Marii K-ové zřídili věno hodnotou 6.000 Kč převyšující, ale přes to, že projevilo názor, že částka tato by byla, hledíc k jejich majetkovým poměrům méně příznivým, nežli za to měl první soud, dostatečným vybavením navrhovatelky, dospívá k úsudku, že jest slušné, by bylo věno doplněno o 4.000 Kč. Zdůrazniti jest, že obě usnesení nižších soudů vycházejí jen ze zjištěných majetkových a výdělkových poměrů manželů Aloisa a Antonie Ch-ových v roce 1931, nedbajíce toho, že ve skutečnosti jde o doplnění věna poskytnutého navrhovatelce jejími rodiči v roce 1926. Okolnost, že se navrhovatelka podáním ze dne 14. března 1931 domáhala zřízení věna vůbec, na věci nic nemění, poněvadž tato žádost obsahuje v sobě i pojmově užší nárok na doplnění věna po jejím názoru nedostačujícího. Jak již nejvyšší soud v rozhodnutích čís. 1168, 4555 a 10.416 sb. n. s. dovodil, může se žádost dcery již vyvěněné o doplnění věna setkat s úspěchem jen, prokáže-li, že dostala věnem méně, než bylo úměrné majetkovým poměrům rodičů v době jejího sňatku, při čemž se způsobilost osob věnem povinných, poskytnouti věno takto vyměřené, posuzuje ovšem podle doby, kdy byl vznesen nárok na doplnění věna. Jak již učiněna zmínka, podložily oba nižší soudy svým rozhodnutím předně o věně 8.000 Kč, pak o jeho doplnění částkou 4.000 Kč, majetkové a příjmové poměry rodičů Aloisa a Antonie Ch-ových z roku 1931, aniž se obíraly otázkou přiměřenosti a dostačitelnosti věna poskytnutého dceři v roce 1926 vzhledem k jich majetkových a příjmovým poměrům v době jejího sňatku, jež vůbec nezjistily. Není tudíž ani názor prvního soudu o přiměřenosti věna 8.000 Kč ani úsudek soudu rekursního, že jest slušné, by rodiče své dceři doplatili na věno 4.000 Kč, podložen šetřením, vyhovujícím zákonným předpisům, čímž jest opodstatněna výtká zřejmého rozporu napadeného usnesení se zákonem. Z důvodů právě uvedených jest doplniti řízení vyšetřením majetkového a příjmového stavu osob k obvěnění povinných podle stavu v době sňatku Marie K-ové a bylo rozhodnouti, jak z výroku tohoto rozhodnutí patrné. Než napadené usnesení neodpovídá zákonným předpisům ani potud, že ukládá oběma rodičům souhrnně povinnost vyplatiti dceři doplatkem na věno 4.000 Kč do konce října 1931, byť i nenařizovalo, že jsou povinni tak učiniti rukou společnou a nedílnou. Jak již v rozhodnutí nejvyššího

soudu čís. 6833 a 8890 sb. n. s. bylo vyloženo, jest zřízení věna výronem povinnosti vyživovací, jež jest uložena předkům manželské dcery, uvedeným v §§ 141 a 143 obč. zák. (uvedených v § 1220 obč. zák.), ale ne všem společně, nýbrž v tom pořadí, v němž jsou tito předkové zavázáni se starati o výživu dítěte, tudíž nejdříve manželskému otci a pak teprve matce. Musí tudíž povinnost, dáti neb doplniti dceři věno, splniti předně otec a, nemůže-li tak učiniti, jest k tomu povinna matka; i v tomto směru jest řízení příslušným ohleduplným šetřením doplniti.

Čís. 11414.

Ustanovení § 70, druhý odstavec, j. n. jest ustanovením výjimečným a nelze je použiti, opustil-li manžel (tuzemec), žijící dosud společně s manželkou v cizozemsku, manželku, zrušil společné bydliště v cizozemsku a manželku tam zanechal. Má-li takový manžel napotom bydliště v tuzemsku, sdílí s ním jeho obecný soud podle § 70, první odstavec, j. n. i jeho manželka, třebas má i nadále stálý pobyt v dřívějším společném bydlišti v cizozemsku.

(Rozh. ze dne 20. února 1932, R I 999/31.)

Žalobce (tuzemec) domáhal se na své žalované manželce vydání svršků. Poslední společné bydliště manželů bylo v cizozemsku, kde manželka zůstala, kdežto manžel usídlil se v tuzemsku v obvodě soudu, u něhož podal pak žalobu, o niž tu jde. Námitce místní nepříslušnosti soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. D ů v o d y: Mezi stranami jest nesporno, že měly poslední společné bydliště v cizozemsku a že žalobce toto poslední bydliště v cizozemsku opustil a usadil se v tuzemsku. Právě tak, jako manžel, opouštějící oblast Československé republiky, který zruší své zdejší bydliště, nezakládá ohledně manželky soudní příslušnost v cizozemsku, nemůže ani žalobce, který zrušil své bydliště v cizozemsku a usídlil se v tuzemsku a zanechal svou manželku v cizozemsku, pro tuto žalobu proti své manželce dovolávati se příslušností podle §§ 65, 66, 70 j. n. zejména, an sám doznává, že v době opuštění posledního společného bydliště neměl žádného bydliště, nýbrž mnoho měsíců hledal nové zaměstnání, které konečně našel. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku místní nepříslušnosti. D ů v o d y: Prvý soud vyhověl námitce místní nepříslušnosti a žalobu odmítl z důvodu, že v souzeném případě platí obdobně ustanovení § 70 druhý odstavec j. n., an žalobce zrušil své bydliště v Německu, ale manželku svou tam zanechal, takže prý její stálý pobyt zakládá pro ni obecný soud, dokud se žalobce zase do Německa nevrátí. S tímto názorem rekursní soud nesusouhlasí. Jak již z doslovu zákona vidno, jde tu o výjimku z pravidla, že manželka sdílí obecný soud manželův. Důvodem tohoto výjimečného usnesení byl jednak ohled na žalobce, by nemusil manželku v tuzemsku opuštěnou žalovati v cizině, kde se manžel usídlil, jednak i ohled na manželku samu, by v právním jednání nebyla příliš omezena. Jde-li však